ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 9

PŘIJÍMAČKY NANEČISTO

C9PND26C0T01

DIDAKTICKÝ TEST

Počet úloh: 30
Maximální bodové hodnocení: 50 bodů
Povolené pomůcky: psací potřeby

Jméno a příjmení

1 Základní informace k zadání zkoušky

- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neudělují záporné body**.
- **Odpovědi pište do záznamového archu.**
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.**

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte **modře nebo černě** píšící propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**.
- **Hodnoceny budou pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu.**

2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- U všech úloh/podúloh **je právě jedna odpověď správná**.
- Odpověď na úlohu/podúlohu zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

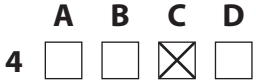

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pečlivě zabarvěte původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

- Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědí a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi **pište čitelně** do vyznačených bílých polí v záznamovém archu.

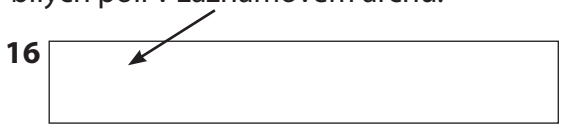

- Při psaní odpovědí rozlišujte **velká a malá písmena**. Povoleno je psací i tiskací písmo
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď zapište do stejného pole. Vaše odpověď nesmí přesáhnout hranice vyznačeného pole.
- Uvedení jakékoli nesprávné (tj. i nadbytečné) informace je považováno za chybu.
- Pokud se řešení úlohy skládá z více dílčích odpovědí (např. z několika slov), za chybu se považuje jak jakákoli nesprávná, tak chybějící správná dílčí odpověď. Maximální dosažitelné bodové hodnocení za úlohu se sníží o započítané chyby.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

Předmětem autorských práv Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 1

Věta č. 1: Osamněle žijící lidé mají podle výzkumů častěji problémy se spánkem.

Věta č. 2: Koncem 15. století portugalští mořeplavci obepluli nejjižnější výběžek Afriky.

1 bod

1 Které z následujících tvrzení o větách z výchozího textu je pravdivé?

A) Obě tyto věty jsou zapsány pravopisně správně.
B) Každá z těchto vět obsahuje pravopisnou chybu.
C) Věta č. 1 je zapsána pravopisně správně, věta č. 2 obsahuje pravopisnou chybu.
D) Věta č. 1 obsahuje pravopisnou chybu, věta č. 2 je zapsána pravopisně správně.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 2–4

(**1**) Pěnila voda, kypěla,
sám rybář u ní stál,
do vlnek hleděl zvesela,
udici sledoval.
A jak se díval, jak tam stál,
zvedly se vody výš;
z nich vyšla víla překrásná,
co nikdy nevidíš.

(**2**) Půl zpívala, půl mluvila:
„Proč vábíš družky mé
a z chladných vod je posíláš
do záře palčivé?
Ach, kdybys znal mých rybek říš,
tam na dně vodní svět,
hned dolů se mnou sestoupíš
a nechtěl bys víc zpět.

(**3**) Nechodí snad i slunce spát
do lože na moři?
Není snad hezčí mnohokrát,
když z něj se vynoří?
Což neláká tě hlubin zář,
ten věčný modrý třpyt?
Což neláká tě svoji tvář
v hlubinách ovlažit?“

(**4**) Kypěla voda, pěnila,
nohy mu omývá;
tu srdce se mu zmocnila
myšlenka mámivá.
Půl mluvila, půl zpívala,
svou náruč zvedla vstříc;
půl stáhla jej tam, půl klesl sám
a nezřeli ho víc.

(*J. W. Goethe: Rybář; upraveno*)

1 bod

2 Které z následujících tvrzení odpovídá výchozímu textu?

A) Prvním úlovkem, který se ten den rybářovi podařilo chytit na udici, byla překrásná víla.
B) Ve své promluvě víla uvedla, že za určitých okolností by se rybář vydal do vodního světa a zůstal by tam.
C) Protože rybář zprvu odmítal žít v hlubinách, rozhodla se víla omýt mu nohy pěnivou vodou, čímž ho přesvědčila.
D) Zatímco první otázku adresovanou rybářovi víla zazpívala, ve zbývající části své promluvy se vyjadřovala bez pomoci zpěvu.

1 bod

3 Které z následujících tvrzení o <u>třetí části</u> výchozího textu <u>není</u> pravdivé?

A) V této části textu se nachází sloveso příbuzné se slovem *vynést*.
B) V této části textu se nachází sloveso příbuzné se slovem *chodba*.
C) V této části textu se nachází podstatné jméno příbuzné se slovem *přetvářka*.
D) V této části textu se nachází podstatné jméno příbuzné se slovem *prohloubit*.

1 bod

4 **Tvrzení č. 1:** Poslední verš každé sloky je šestislabičný.

Tvrzení č. 2: V podtrženém úseku se vyskytuje přirovnání.

Je některé z výše uvedených tvrzení, týkajících se výchozího textu, pravdivé?

A) Pravdivé je pouze tvrzení č. 1.
B) Pravdivé je pouze tvrzení č. 2.
C) Pravdivé je každé z těchto tvrzení.
D) Pravdivé není žádné z těchto tvrzení.

---

max. 3 body

5 **Přiřaďte ke každému z uvedených souvětí (5.1–5.3) schéma (A–E), které odpovídá výstavbě tohoto souvětí.**

(Schématem je myšleno pořadí vět v souvětí. Vysvětlivky zkratek: VH = věta hlavní; VV = věta vedlejší. Žádná možnost z nabídky A–E nesmí být přiřazena víckrát než jednou.)

5.1 Protože nemá rád velká vedra, navrhnul letos rodičům, aby se v létě jelo na hory místo k moři. _____

5.2 Když nám rodiče oznámili, že se v létě pojede na hory místo k moři, kromě mé sestry se všichni radovali. _____

5.3 Už několik let v létě jezdíme k moři, ačkoli rodičům stále ukazuju články, v nichž je doporučován pobyt na horách. _____

A) VV – VV – VH
B) VV – VH – VH
C) VV – VH – VV
D) VH – VH – VV
E) VH – VV – VV

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 6

Vážení kolegové,

***** vás varovat před podvodnými zprávami. Poslední dobou jsme zaznamenali několik e-mailů typu „Dobrý den, Váš vzdálený příbuzný Vám odkázal 100 000 Kč. Pro informace o předání dědictví ●●●●● na tento e-mail." Na podobné zprávy prosím nereagujte.

Zaměstnanci oddělení IT

max. 2 body

6

6.1 **Na první vynechané místo (*****) ve výchozím textu patří sloveso *chtít* ve spisovném tvaru 1. osoby, čísla množného, způsobu podmiňovacího, rodu činného. Napište tento tvar.**

6.2 **Na druhé vynechané místo (●●●●●) ve výchozím textu patří sloveso *odpovědět* ve spisovném tvaru 2. osoby, čísla množného, způsobu rozkazovacího, rodu činného. Napište tento tvar.**

(Po doplnění náležitých tvarů musí být text jako celek smysluplný a gramaticky i pravopisně správný.)

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 7–12

TEXT 1

(**1**) Kréta je se svou rozlohou přes 8 000 km^2 opravdovým obrem mezi řeckými ostrovy (Euboia, druhý největší řecký ostrov, má rozlohu menší než 4 000 km^2). Tato destinace nabízí turistům mnoho možností. Můžete odpočívat na pláži, vydat se do hor na atraktivní, ale náročný výlet nebo prozkoumat historii ostrova. Jedna z nejvyhledávanějších krétských památek se nachází na pahorku Kefala. Řeč je o areálu Knóssos.

(**2**) Krétu kdysi (cca mezi lety 2600 a 1450 př. n. l.) obývala minojská civilizace[1]. Minojci zde stavěli impozantní paláce (např. v Knóssu, ve Faistu), jejichž ústřední částí bylo nádvoří obestavěné budovami. Všechny tyto stavby ale byly časem zničeny, ať už přírodními katastrofami, nebo lidským zaviněním.

(**3**) Roku 1900 britský archeolog Arthur Evans zakoupil pahorek Kefala a zahájil zde archeologický průzkum. Záhy odkryl pozůstatky dávného města Knóssos včetně paláce s mnoha místnostmi a spletitými chodbami. Připomínalo to labyrint ze známé řecké báje. Vypráví se v ní, že krétský král Minós se vypravil s vojskem do Athén, aby se pomstil za vraždu svého syna. V boji zvítězil a Athéňané pak za trest museli každý devátý rok poslat na Krétu sedm mladíků a sedm dívek. Nebožáci byli obětováni Minotaurovi – netvorovi s obřím lidským tělem a hlavou býka, ●●●●● v obřím labyrintu. Nestvůru nakonec zabil Theseus a díky klubku nití, které mu darovala králova dcera Ariadna, pak tento hrdina našel i cestu z labyrintu ven.

(**4**) Byl tedy palác v Knóssu kdysi sídlem krále Minóa? Samozřejmě že ne. Tato stavba ovšem svědčí o mimořádných architektonických schopnostech minojské civilizace. Palác byl rozdělen do čtyř křídel a údajně se v něm nacházelo více než tisíc místností. Pokud se chystáte do Knóssu, počítejte s tím, že v sezóně jsou zde teploty opravdu vysoké. Prohlídka ale stojí za to. Uvidíte třeba trůnní sál s alabastrovým trůnem či královskou ložnici. Obdivuhodné jsou i knósské malby, například freska zachycující muže, jak skáče přes šíji býka (patrně šlo o součást náboženského rituálu).

[1] Takto ji po objevení paláce v Knóssu pojmenoval Arthur Evans (inspirací mu byl bájný král Minós).

(*D. Brewer a kol.: Planeta tajuplných světů; upraveno*)

TEXT 2

Když ve **větném celku typu A** slovo *ale* nahradíme slovem *avšak*, větný celek zůstane gramaticky správný a vhodně formulovaný.

Když ve **větném celku typu B** slovo *ale* nahradíme slovem *avšak*, větný celek nebude gramaticky správný, případně nebude vhodně formulovaný (např. bude mít nepřirozený slovosled).

max. 2 body

7 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z TEXTU 1 (A), nebo ne (N).

		A	N
7.1	Minojci začali na Krétě žít zhruba před 2 600 lety.	☐	☐
7.2	S výjimkou Kréty má každý z řeckých ostrovů rozlohu menší než 4 000 km^2.	☐	☐
7.3	Civilizace, která vystavěla palác v Knóssu, byla pojmenována *minojská* později než roku 1899.	☐	☐
7.4	Jedním z cílů Evansova archeologického průzkumu bylo vyvrátit, že palác v Knóssu kdysi obýval král Minós.	☐	☐

max. 2 body

8 Vypište ze čtvrté části TEXTU 1:

8.1 neohebné slovo, které je v textu synonymem slova *jestliže*;

8.2 neohebné slovo, které je v textu synonymem slova *nebo*.

(Poznámku pod čarou neposuzujte, není součástí čtvrté části TEXTU 1.)

1 bod

9 Které z následujících tvrzení o větných celcích podtržených v TEXTU 1 je pravdivé?
(Úlohu řešte na základě definic uvedených v TEXTU 2.)

A) Oba tyto větné celky jsou typu A.
B) Oba tyto větné celky jsou typu B.
C) Větný celek z první části textu je typu A, větný celek z druhé části textu je typu B.
D) Větný celek z první části textu je typu B, větný celek z druhé části textu je typu A.

1 bod

10 Která z následujících možností nejlépe vystihuje <u>třetí část</u> TEXTU 1?

A) Tato část obsahuje celé znění jedné báje, která začíná slovy *Připomínalo to labyrint…*
B) Tato část obsahuje celé znění jedné báje, která končí slovy *pak tento hrdina našel i cestu z labyrintu ven*.
C) Tato část obsahuje stručné převyprávění jedné báje, které začíná větou *Připomínalo to labyrint…*
D) Tato část obsahuje stručné převyprávění jedné báje, které končí slovy *pak tento hrdina našel i cestu z labyrintu ven*.

1 bod

11 Co je nutné doplnit na vynechané místo (•••••) v TEXTU 1, aby z příslušné věty jednoznačně vyplývalo, že v obřím labyrintu žije netvor jménem Minotaurus?

A) Na toto místo je nutné doplnit tvar *žijící*.
B) Na toto místo je nutné doplnit tvar *žijícím*.
C) Na toto místo je nutné doplnit tvar *žijícího*.
D) Na toto místo je nutné doplnit tvar *žijícímu*.

1 bod

12 Na základě řeckého mýtu o Minotaurovi vzniklo ustálené slovní spojení *Ariadnina nit*. Co je tímto slovním spojením nejspíše označováno?
(Úlohu řešte na základě informací uvedených ve třetí části TEXTU 1.)

A) něco, co oddaluje vznik složité situace
B) něco, co zapříčiňuje vznik složité situace
C) něco, co znemožňuje vyřešit složitou situaci
D) něco, co umožňuje nalézt řešení složité situace

---

max. 2 body

13 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je zapsáno pravopisně správně (A), nebo ne (N).

		A	**N**
13.1	Po zhlédnutí filmu byl zklamaný, protože se s žádnou postavou nemohl ztotožnit.	☐	☐
13.2	Zemědělci celé dny neúnavně pracovali na polích, jenže úrodu jim nakonec zničily kroupy.	☐	☐
13.3	Čekaly nás ještě potřebné úpravy slavnostní tabule, kterou zatím zdobyla jen skromná kytice.	☐	☐
13.4	Policistům se nakonec nepodařilo shromáždit potřebné důkazy, čímž se soudní řízení značně zkomplikovalo.	☐	☐

3 body

14 Seřaďte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby byla dodržena textová návaznost.

A) Jenže jsem si musel přidat i další předměty. Trenér s tím pánem z tělocviku mi řekli, ať chodim na angličtinu. Prej kdybysem měl propadnout, tak něco vymyslej. Pozdějc jsem zjistil, že leckdo nad fodbalistama přimhouří voko.

B) Jednou nám nařídil, abysme za domácí úkol napsali svou auto bijografiji. Něco tak těžkýho jsem v životě nedělal.

C) Psal jsem, jak jsem chodil do vzláštní školy, jak jsem začal hrát fodbal a pak se stal členem celostátního výběru a šel k tý vodovodní komisi. Když to dočet, ostatní se taky smáli a Boone povídá: „Tak tomu říkám představivost. Kam na to chodíte, Gumpe?“ Byl jsem z toho úplně paf.

D) Začala škola a bylo zapotřebí rozhodnout, co se mnou. Na katedře tělocviku byl jeden pán, kterej vymejšlel, jaký předměty si maj fodbalisti zapsat, aby prolezli. Nejdřív mě zapsali na tělesnou výchovu.

E) Ale protože mi ty dva řekli, že klidně můžu rupnout, napsal jsem, co mě napadlo. Na další hodině začal Boone číst můj úkol nahlas a při tom se řehtal.

F) Jako že když jsou tak hrr do fodbalu, je pochopitelný, že na studijum jim moc času nezbejvá. Na katedře angličtiny ale nikdo nebyl ochotnej nás posuzovat trošku shovívavějc. Angličtinu mě učil pan asistent Boone.

(*W. Groom: Forrest Gump; upraveno*)

14.1 _____

14.2 _____

14.3 _____

14.4 _____

14.5 _____

14.6 _____

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 15

podívaná	podložka	podbradek	podvrh
nadávka	nadvláda	nadílka	nádvoří
předpis	předehra	předkrm	předsudek

max. 3 body

15 Vypište z výchozího textu tři slova, z nichž každé obsahuje kořen složený ze čtyř hlásek.

(Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

1 bod

16 **Větný celek:** Libor se neumí ani s nikým pohádat, *****.

Kterou z následujících možností je nutné doplnit na vynechané místo (*****) ve výše uvedeném větném celku, aby byl gramaticky správný a aby se v něm zároveň uplatnil stupňovací poměr?

A) natož aby se s někým popral
B) natož aby se s někým poprat
C) načež se hned s někým popral
D) načež se hned s někým poprat

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 17

(**1**) Do pokoje vešel starý muž. „Zastih vás liják, co?" řekl mi. „Štěstí, že jste vlez sem. Asi sem spal, páč jsem vás neslyšel. Jedete daleko•" vyzvídal. „Tudy moc lidí neprojíždí."

(**2**) Odpověděl jsem, že jedu do Arkhamu, a omluvil jsem se, že jsem tak neomaleně vtrhnul do jeho domu. Pak mě napadlo zeptat se, jak přišel k tak vzácné knize•

(**3**) „Kterou myslíte• Jestli tu africkou, tak tu mi prodal jeden kapitán ze Salemu."

(*H. P. Lovecraft: Rytina v domě; upraveno*)

1 bod

17 **Které z následujících tvrzení o třech vynechaných místech (•) ve výchozím textu je pravdivé?**

A) Na všechna tato místa patří otazník.
B) Otazník patří pouze na dvě místa, a to v první a v druhé části textu.
C) Otazník patří pouze na dvě místa, a to v první a ve třetí části textu.
D) Otazník patří pouze na dvě místa, a to v druhé a ve třetí části textu.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 18

Sháníte originální dárek k Vánocům? Malé české nakladatelství *Skřivánek* vydává dětské knihy na míru. Vyberete si jednu z nabízených knih a uvedete, jak se má jmenovat protagonysta příběhu (použijte skutečné jméno svého kamaráda, případně napište jeho oblíbenou přezdívku). Při četbě obdarovaný jistě ocení, že dobrodružství prožívá stejnojmená postava. Takový dárek hned tak neomrzí.

Já jsem loni obědnala osobní knihu pro svou nejlepší kamarádku. Když uviděla název knihy (*Gábina Skácelová a prokletý poklad*), byla naprosto nadšená. Její druhé já se v knize často věnuje hledání schránek s malým překvapením, které se nazývají kešky a jsou většinou umístěné v zajímavých lokalitách. Jednou ale v blízkosti starobylé budovy Gábina narazí na zvláštní kešku, v níž se zkrývá tajuplná mapa. Dívka musí překonat spoustu nástrah, než nalezne dávno ztracený poklad. Gábina se mi pak svěřila, že ji čtení příběhu, v němž byla hlavní hrdinkou, zcela pohltilo.

(*inspirováno textem na www.klubknihomolu.cz*)

max. 4 body

18 **Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou v něm zapsána s pravopisnou chybou, a napište je <u>pravopisně správně</u>.**

(Slova zapište bezchybně, a to ve stejném tvaru, v němž jsou užita v textu. Slovo *keška* a vlastní jména jsou zapsány správně. Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 19–23

(**1**) Já, Finnick a zraněný Peeta odpočíváme na malé pláži. Jak jsem zjistila už včera, aréna vytvořená pro tyto Hladové hry je souměrná: uprostřed je moře a kolem dokola džungle. Podle polohy slunce na obloze odhaduji, že je deset hodin. Jsme tedy v aréně téměř celý den. Vstoupilo sem čtyřiadvacet splátců, teď už je nás tu jen třináct.

Vtom se z dálky ozve výkřik. Obrovská vodní vlna, řítící se ze svahu, dopadá do moře s takovou silou, že tady – na opačné straně – hladina vody stoupne asi o půl metru. Slyšíme výstřel z děla. Pod svahem se objeví vznášedlo, zvedne tělo právě zemřelého splátce a odnese ho pryč. Takže už jen tucet. Moře se zvolna uklidňuje. Najednou se z džungle vynoří tři rudé postavy a blíží se k nám. Přikládám šíp k tětivě luku pro případ, že by na nás zaútočily, ale náhle se Finnick rozzáří a zvolá: „Johanno!" Na mém seznamu potenciálních spojenců by Johanna rozhodně nebyla, *****. Brzy rozeznáme i její společníky. Diod je nezvykle tichý a nebohá Dratkie neustále mumlá: „Tik tak, tik tak."

(**2**) Johanna ukazuje: „Byli jsme támhle, když vtom se z nebe spustila krev." Finnick jim zase vypráví o smrtící mlze a opičích mutantech. Vylíčil, jak jsme s těmi bestiemi bojovali v džungli, hlavní část příběhu – jak Mags z vlastní vůle vešla do té mlhy, čímž nám zachránila život – ale vynechal. Slunce je teď přímo nad námi. Je poledne. Koukám přes vodu a náhle vidím, jak do nejvyššího stromu v aréně uhodí blesk. Už podruhé začnou blesky křižovat oblohu. Ve stejném úseku jako v noci. Po hodině náhle ustanou a napravo od nich začne padat krvavý déšť. Přesně tam, co ukazovala Johanna.

(**3**) Tik tak, tik tak. Dratkiina slova najednou dávají smysl. „Jsou to hodiny," vykřiknu. „Aréna je rozdělena na dvanáct úseků. V každém z nich je jiná ďábelská nástraha, která se vždy spustí na šedesát minut. Jde to po směru hodinových ručiček. Musíme pryč, ve dvě se poblíž nás zase objeví ta **jedovatá** mlha."

Vysvětlivka: Splátci se říká těm, kteří během Hladových her bojují v aréně na život a na smrt.

(*S. Collinsová: Hunger games – Vražedná pomsta; upraveno*)

max. 2 body

19 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

		A	N
19.1	Těsně předtím, než se ozval výstřel z děla, dopadla na hladinu moře zhruba půlmetrová vodní vlna.	☐	☐
19.2	Krvavý déšť se v aréně alespoň jednou spustil v době mezi polednem a druhou hodinou odpolední.	☐	☐
19.3	Situace, kdy Mags dobrovolně vešla do smrtící mlhy, časově předcházela situaci, kdy se z džungle vynořily tři rudé postavy.	☐	☐
19.4	Malá pláž, na níž se Finnick setkal s Johannou, se nacházela v úseku arény bezprostředně sousedícím s úsekem, v němž blesky křižovaly oblohu.	☐	☐

1 bod

20 Která z následujících možností nejspíše patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

(Po doplnění možnosti musí být text jako celek smysluplný.)

A) přesto vytáhnu šíp z toulce
B) přesto dávám šíp zpět do toulce
C) tudíž bez váhání vytáhnu šíp z toulce
D) tudíž bez váhání dávám šíp zpět do toulce

1 bod

21 Kolik splátců bylo v aréně ve chvíli, kdy podruhé začaly blesky křižovat oblohu?

A) Bylo tam nejspíše dvanáct splátců, z toho celkem dvě osoby byly ženského pohlaví.

B) Bylo tam nejspíše třináct splátců, z toho celkem dvě osoby byly ženského pohlaví.

C) Bylo tam nejspíše dvanáct splátců, z toho minimálně tři osoby byly ženského pohlaví.

D) Bylo tam nejspíše třináct splátců, z toho minimálně tři osoby byly ženského pohlaví.

1 bod

22 Které z následujících tvrzení o slově *jedovatá* je pravdivé?

(Slovo *jedovatá* je ve výchozím textu vyznačeno tučně.)

A) Toto slovo je citově zabarvené jak ve výchozím textu, tak ve větě *Rulík zlomocný je smrtelně jedovatá rostlina.*

B) Toto slovo není citově zabarvené ani ve výchozím textu, ani ve větě *Rulík zlomocný je smrtelně jedovatá rostlina*.

C) Toto slovo není ve výchozím textu citově zabarvené, ale ve větě *Rulík zlomocný je smrtelně jedovatá rostlina* citově zabarvené je.

D) Toto slovo je citově zabarvené ve výchozím textu, ale ve větě *Rulík zlomocný je smrtelně jedovatá rostlina* citově zabarvené není.

max. 3 body

23 Vypište z druhé části výchozího textu tři podstatná jména, která se skloňují podle vzoru *růže*.

(Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

---

1 bod

24 Ve které z následujících možností je správně zapsána interpunkce?

A) Kvůli té malicherné hádce nás nepozval na oslavu narozenin, a tak jsme se rozhodli zorganizovat svůj vlastní večírek.

B) Kvůli té malicherné hádce nás nepozval na oslavu narozenin a tak jsme se rozhodli, zorganizovat svůj vlastní večírek.

C) Kvůli té malicherné hádce, nás nepozval na oslavu narozenin, a tak jsme se rozhodli zorganizovat svůj vlastní večírek.

D) Kvůli té malicherné hádce, nás nepozval na oslavu narozenin a tak jsme se rozhodli, zorganizovat svůj vlastní večírek.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 25

Kolem třetí hodiny odpolední se na náměstí dostavili zpěváci a obyvatelé města je uvítali bouřlivým potleskem. Všichni se těšili na oficiální zahájení adventu i následný koncert.

1 bod

25 Vypište z výchozího textu několikanásobný větný člen.

(Pokud vypíšete jakýkoli jiný větný člen, např. větný člen, jímž je rozvíjen několikanásobný větný člen či některá z jeho složek, bude to považováno za chybu.)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 26–29

(**1**) V Yorkshiru, největším hrabství nacházejícím se ve Velké Británii, leží obec Gawthorpe. Není nijak velká ani významná, přesto se o ní píše v novinách. Od roku 1964 se zde totiž každoročně (vyjma covidových let 2020 a 2021, kdy byly závody zrušeny) koná mistrovství světa v běhu s pytlem uhlí.

(**2**) Jak to probíhá? Závodníci si přes rameno PŘEHODÍ pytel s uhlím a běží s ním po trase dlouhé 1 012 metrů. Pokud **soutěžící** svůj náklad upustí, může ho zvednout a pokračovat v závodu. Je ale ZAKÁZÁNO závodníkům pomáhat. Na dodržování pravidel dohlížejí rozhodčí, rovnoměrně rozmístění po celé trati. Závodí se ve čtyřech kategoriích: hlavní ženský závod (ženy 18 až 40 let), hlavní mužský závod (muži 18 až 40 let), ženy veteránky a muži veteráni (obojí 40+). Titul mistryně či mistra světa lze získat jen za vítězství v hlavním závodě. Každého závodu se může účastnit maximálně 30 závodníků, protože je ale mezi muži hodně zájemců, hlavní mužský závod se běží víckrát (např. loni se běžel celkem třikrát). Mistrem světa se stane závodník s nejlepším časem.

Loni již posedmé v řadě obhájil 1. místo Andrew Corrigan. Za vítězství dostal 750 liber, kdyby ale překonal dosavadní rekord, získal by 1 000 liber. Světovým rekordmanem tedy stále ZŮSTÁVÁ David Jones s časem 4 minuty 6 sekund (poprvé tohoto času dosáhl roku 1991, stejný výkon PODAL i roku 1995). Nejrychlejší ženou s časem 4:25 je Catherine Foleyová, mistryně z roku 2011. Kdoví – možná letošní rok 2026 přinese nové rekordy.

(*www.stoplusjednicka.cz, gawthorpemaypole.org; upraveno*)

max. 2 body

26 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

		A	N
26.1	Andrew Corrigan se mistrem světa v běhu s pytlem uhlí stal poprvé v roce 2019.	☐	☐
26.2	David Jones se zúčastnil celkem dvou mistrovství světa v běhu s pytlem uhlí: poprvé v roce 1991 a podruhé v roce 1995.	☐	☐
26.3	V roce 2025 na mistrovství světa v běhu s pytlem uhlí usilovalo o titul mistra světa maximálně 30 mužů ve věku 18 až 40 let.	☐	☐
26.4	Každý muž, který se v letech 1996–2025 stal mistrem světa v běhu s pytlem uhlí, zdolal trasu závodu v čase delším než 4 minuty 6 sekund.	☐	☐

1 bod

27 Které z následujících tvrzení o slově *soutěžící*, tučně vyznačeném ve výchozím textu, je pravdivé?

A) Toto slovo je v textu užito v jednotném čísle, což poznáme podle tvaru slovesa *upustit*, které se nachází v úseku výchozího textu *náklad upustí*.

B) Toto slovo je v textu užito v množném čísle, což poznáme podle tvaru slovesa *upustit,* které se nachází v úseku výchozího textu *náklad upustí*.

C) Toto slovo je v textu užito v jednotném čísle, což poznáme podle tvaru slovesa *moct,* které se nachází v úseku výchozího textu *může ho zvednout*.

D) Toto slovo je v textu užito v množném čísle, což poznáme podle tvaru slovesa *moct,* které se nachází v úseku výchozího textu *může ho zvednout*.

1 bod

28 Které z následujících tvrzení je pravdivé?

A) Každý z větných celků podtržených ve výchozím textu je věta jednoduchá.

B) Žádný z větných celků podtržených ve výchozím textu není věta jednoduchá.

C) Pouze větný celek podtržený v první části výchozího textu je věta jednoduchá.

D) Pouze větný celek podtržený v druhé části výchozího textu je věta jednoduchá.

1 bod

29 Ve které z následujících možností je uvedena dvojice slov, jež jsou v kontextu výchozího textu antonymy?

(První slovo z každé dvojice pochází z výchozího textu a je v něm zapsáno velkými písmeny.)

A) přehodí – nedohodí
B) zakázáno – povoleno
C) zůstává – nezbývá
D) podal – sebral

---

max. 4 body

30 Přiřaďte k jednotlivým definicím (30.1–30.4) souvětí (A–F), v němž podtržený úsek prokazatelně obsahuje příklad definovaného pojmu.

(Každý podtržený úsek posuzujte v kontextu celého souvětí. Žádná možnost z nabídky A–F nesmí být přiřazena víckrát než jednou.)

30.1 **Prostředek typu I:** jde o spojení slov významově blízkých (např. *nepravdivá lež*), v němž je přídavné jméno z hlediska významu zpravidla nadbytečné. ____

30.2 **Prostředek typu II:** jde o zhrubělé, příp. vulgární pojmenování, jímž se nahradí neutrální výraz (např. místo *muž si utřel nos* se řekne *muž si utřel rypák*). ____

30.3 **Prostředek typu III:** jde o pojmenování, jímž se nahradí výraz, který vzhledem k okolnostem není vhodný, čímž se obsah sdělení zjemní, zmírní (např. místo *tlustý muž* se řekne *plnoštíhlý muž*). ____

30.4 **Prostředek typu IV:** jde o posměšné vyjádření, přičemž to, co je řečeno, je opakem toho, co je mluvčím ve skutečnosti míněno (např. když při pohledu na tvůj neuklizený pokoj ti někdo řekne *Ty tedy máš v pokoji pěkný pořádek*.). ____

A) Po chvilce jsem odešel z místnosti, protože tuhle strýcovu historku z mládí jsem slyšel už tisíckrát.
B) Ačkoli má Jaromír dost peněz, v restauraci nikdy nedává spropitné, protože je to lakomý skrblík.
C) Ten film podle skutečné události byl tak dojemný, že jedno oko v nabitém kinosále nezůstalo suché.
D) Přes moje protesty jsme k nedělnímu obědu měli zase tofu s bulgurem, protože můj starší bratr už nežere maso.
E) Když kamarád dorazil do Národního divadla v teplákách, učitelka mu řekla, že se svátečněji už opravdu obléct nemohl.
F) Starostka na té akci vypila tolik vína, že nebyla schopná souvisle mluvit, nicméně podle oficiálního stanoviska byla jen trochu v náladě.